

Fråga: Möjligheten för elever att inom ramen för spetsutbildningen kunna läsa kurser på högskola eller universitet även på Riksrekryterande Estetiskt spetsprogram.

Sveriges Spetsförening har diskuterat frågan och har följande kommentar.

I förordningen för försöksverksamheten står att utbildningen ska göra det möjligt för en elev att vid sidan av viss del av sina gymnasiestudier läsa kurser vid ett universitet eller en högskola. Förordning (2017:541).

I gymnasieförordningen står att **Förutsättningar** (kap 5, 21 §) för Riksrekryterande estetisk spetsutbildning ska beslutas för det estetiska programmet om förutsättningarna i 12 § finns och skolenheten har ett etablerat samarbete med en högskola som erbjuder utbildning som är relevant för gymnasieutbildningen.

Föreningen anser att det inom Riksrekryterande estetisk spetsutbildning inte bör finnas en liknande formulering såsom inom försöksverksamheten. Vi rekommenderar att 21§ står oförändrad.

En estetisk spetsutbildning innehåller gymnasiekurser med särskild fördjupning och breddning inom det ämne eller ämnesområde som spetsutbildningen är inriktad mot. Riksrekryterande Estetisk spets finns idag inom Inriktningar Bild och Form, Estetik och Media, Musik, Dans, Teater och Nycirkus.

En av förutsättningarna för att bedriva Estetisk spets är att skolenheten har ett etablerat samarbete med en högskola som erbjuder utbildning som är relevant för gymnasieutbildningen. Föreningen Sveriges spetsutbildningar kan konstatera att skolor med riksrekryterande estetisk spets har mycket goda och etablerade samarbeten med konstnärliga högskolor. Däremot är det ett fåtal skolor som har kunnat erbjuda högskolestudier som ger högskolepoäng. Dessa är främst spetsutbildningar inom Musik, dans och Teater. Ofta är sådana kurser specialutformade vilket kräver mycket engagemang från både högskola och gymnasieskola. Utav de estetiska spetsutbildningar som finns idag utgör majoriteten Musikutbildningar.

Förutsättningarna för de konstnärliga högskolorna att erbjuda högskolekurser till gymnasieelever vid riksrekryterande estetisk spetsutbildning är besvärlig och resurskrävande.

Några av anledningarna till detta är:

- Det är ett mycket begränsade antal utbildningsplatser på de konstnärliga högskolorna.
- Högskolor med inriktning mot Media, film, ljud och Animation är ett fåtal i hela landet. Detta innebär gymnasieskolan och högskolan inte alltid är placerade på samma ort.

- Gemensamt för de konstnärliga högskolorna är att de undervisningen till stor del är praktisk och bunden till vissa lokaler och viss utrustning. Utbildningsutbudet är också avsevärt mycket mer begränsat och fokuserat på alla de konstnärliga högskolorna jämfört med övriga högskolor. I jämförelse med en teoretisk spetsutbildning som kan utföra högskolekurs på sin egen skola och på distans.
- Förutsättningar för att eleven ska anses ha tillräckliga kunskaper att få läsa på konstnärlig högskola kräver ett konstnärligt antagningsprov vilket vid antagning sker genom lokal antagning med konstnärligt antagningsprov. Till detta kan tilläggas att antagningskraven är så höga att det i realiteten oftast krävs att de sökande har gått någon förberedande utbildning under högskolenivå.¹
- De konstnärliga högskolorna erbjuder utbildningar som sinsemellan är mycket olika till karaktär och innehåll vilket gör det svårt för en Estetisk spetsutbildning att hitta en konstnärlig högskola som kan erbjuda en högskolekurs som är väl anpassad till spetsutbildningens inriktning såsom Estetisk modedesign, TV-produktion, Animation, nycirkus etc. Dessa finns på ett fåtal platser.

Vi i föreningen står gärna till tjänst för att svara på frågor då vårt nätverk är heltäckande över både teoretisk och estetisk spets. Vi har bra kommunikation med våra medlemmar och kan snabbt gå ut med frågor eller enkäter om så önskas.

Med vänliga hälsningar
Anna Eriksson
Sekreterare
Föreningen Sveriges spetsföreningar

<https://spetsutbildningar.se/>

¹ Se UKÄ utvärdering om breddad rekrytering konstnärliga högskolor.

Lagtext

5 kap. Avvikelser inom de nationella programmen

Riksrekryterande estetisk spetsutbildning

Förutsättningar

21 § Riksrekryterande estetisk spetsutbildning ska beslutas för det estetiska programmet om förutsättningarna i 12 § finns och skolenheten har ett etablerat samarbete med en högskola som erbjuder utbildning som är relevant för gymnasieutbildningen.

Ansökan

22 § Förutom det som anges i 14 § ska ansökan innehålla ett yttrande från en sådan högskola som anges i 21 § angående det nationella intresset för utbildningen.